

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Diuinum officium deuotè & attentè & integrè celebrandum est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

sueta secundum vim præcepti soluantur ut præcepta,
& consueta ut consueta: non est propterea reus mor-
talis peccati commutans qualstatem horarum: puta
soluens de sanctis quas deberet soluere de feria: & si-
militer soluens iuxta ritum Romanæ Ecclesiæ, qui de-
beret soluere iuxta monachalē ritum: & similiter cō-
mutans ordinem horarum, puta dicens sextam prius,
& postea tertiam. Et horum & similitū ratio est, quia
substantia præcepti consistit in hoc quod canonicæ
horæ dicantur, & nō in qualitate aut ordine. Grauius
tamē peccant qui absque rationabili causa huiusmo-
di mutationes ad libitum faciunt. Hæc de secundo.

*Diuinum officium deuotè & attentè &
integrè celebrandum est.*

Qvo ad tertium (scilicet qualiter horæ dicendæ
sunt) quamuis diuersi diuersa sentire videantur,
plenus tamen sensus textus, in cap. dolentes.
de cele. Mis. manifestat sub præcepto cadere modum
dicendi: quoniam & verba hoc significant clarè, dum
dicitur: Distriētè præcipientes in virtute obedientiæ,
ut diuinum officium nocturnū pariter & diurnum,
quantum eis Deus dederit, studiosè celebrent pariter
& deuotè. Et ratio textus cōfirmat: quia iam tūc erat
officium diuinum præceptum & in modo exoluendū
illud errabatur: & cōstitutio illa ad corrigendū defe-
ctum qui in modo exoluendū cōmittebatur facta est:
ut ipsa de ipsa testatur. Non ergo ad iterandum præ-
ceptū de dicendo officio diuino, sed ad præcipiendum
modū dicendi, nouū præceptum factum est: ut scilicet
studiosè & deuotè quātum Deus dederit, exoluatur.
Nec propterea quia Ecclesia non iudicat de actibus
interioribus, studiositas & deuotio referuntur ad ex-
teriora tantum: quoniam verum quidem est ad Ec-
clesiæ iudiciū non spectare actus interiores secundum
se, hoc

se, hoc est nudos: sed non est verum Ecclesiæ iudicium subterfugere actus internos: vt sunt ratione actuum exteriorum. Excommunicat namque Ecclesia eos qui odio vel amore inquirunt, aut mittunt inquirere hæreticos: vt patet cap. multorum de hæret. in cle. Sic autem est in proposito, quod licet internam studiositatem & deuotionem nudam Ecclesia non præcipiat, præcipit tamen vtranque, internam vt rationem exterioris cultus. Nec propterea laqueus iniectus est animabus: quoniam facillimum est huic præcepto obedire, nam nihil aliud exigit, nisi quod quis animo vacandi Deo horas inchoet, & in contrarium animus iste non mutetur dum exoluit diuinum officium. Mutari autem in contrarium est impossibile ex inaduertentia: quoniã non voluntariè ab officio vagatur qui inaduertenter vagatur. Et ideo si quis aduertit se cogitare hæc vel illa quæ debent esse extranea, tunc à meditatione sua, sed non aduertit quòd ab officio diuino distrahitur, quamuis voluntariè illa meditetur, non tamen voluntariè animus ab officio diuino distrahitur: ac per hoc animus vacandi Deo à principio officii habitus non est mutatus in contrarium: quia nunquam iste habuit animum recedendi à vacando Deo in illo officio: oportet enim recessum humanum à termino à quo, fieri per se, hoc est ex intentione. Tantò autem facilius hoc monstratur, quanto non vna, sed quatuor viis potest quis officio diuino attendere. Vel quantum ad verba, ne scilicet dicat vnum verbum pro alio, nec confundat aut colligat verba, vt distinctè ac reuerenter dicat. Vel quantum ad censum verborum, vt percipiat mente, & applicet affectum ad id quod verbis significat, vel quantum ad gratiam petitam: puta: castitatem, humilitatem, fidem, spem, diuinam amicitiam, cœlestem patriam, & alia huiusmodi: quæ sola (vt patet intuitu) petuntur

Horæ canonicæ. 319

petuntur communiter in diuino officio. Vel quantum ad ipsum Deum, seu Iesum Christum crucifixum, &c. Et hæc omnes, secunda excepta, communes sunt doctis & indoctis, maribus & mulieribus: nisi quod in prima ignorantes possunt materialiter errare: sed non refert ad propositum. sat enim est quod quis attendit ne erret. Et quia vna istarum attentionum sufficit, ideo inexcusabilis est quisquis officium diuinum dicit non cum animo quantum ex se est vacandi Deo, *Qui enim cum hoc animo inchoat & non mutatur in contrarium* (hoc est in voluntatem non attendendi diuino officio) celebrat diuinum officium ex parte sua studiosè & deuotè, exspectans quantum Deus det in profsequendo tam attentionis quæ spectat ad studiositatem applicatiuam intellectus, sensus ad attendendum, quàm cuiuscunque sanctæ affectionis, quæ spectat ad deuotionem oblatiuam promptæ voluntatis ad ea quæ Dei sunt. Sicut igitur contra Ecclesiæ præceptum agit, ex occultissimo interiori odio omittens inquirere, &c. ita contra Ecclesiæ præceptum agit ex occulto interiori proposito instudioso, & in deuoto dicens officium diuinum.

Qui verò saluo animo vacandi Deo inuoluntariè vagatur, non peccat. Qui verò negligenter se habet circa executionem attentionis & deuotionis, venialiter peccat. Nunquam enim interuenit transgressio præcepti, quamdiu immutatum manet primum propositum vacandi Deo. Hæc de tertio.

Tempus qualiter fit in horarum canonicarum celebratione considerandum.

Quo ad quartum de tempore, distinguendum est: quia priuatum dicendo officium tempus est totus dies inchoans à vespere præcedentis diei